Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

NOWOCZESNE KOMPETENCJE ORGANIZACJI EDUKACYJNEJ

Cel projektu

Celem projektu było zbudowanie profesjonalnego zespołu z pracowników tworzących i realizujących projekty europejskie w ZDZ Katowice na najwyższym poziomie merytorycznym i organizacyjnym.

Uczestnicy

Uczestnikami projektu były osoby wchodzące w skład kadry szkół ZDZ Katowice, tworzących konsorcjum w projekcie tj.: Zespół Szkół w Żywcu, Technikum w Częstochowie, Zespół Szkół w Andrychowie, Niepubliczne Medyczne Studium Zawodowe w Suchej Beskidzkiej, Zespół Szkół w Sosnowcu.

Partnerzy

Liderem projektu był Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach - organ prowadzący szkoły wchodzące w skład konsorcjum projektowego. Szkolenia były organizowane przez Education and Training Network jest wiodącym, globalnym dostawcą usług doradczych, staży studenckich i usług związanych z mobilnościami europejskimi.

ZDZ

ETN
Education and Training Network

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowany z EFS

Projekty mobilności w szczególny sposób pozwalają na współpracę ponad granicami w celu dostosowywania, przekształcania i tworzenia nowych programów nauczania w Europie. W czasie 8 szkoleń realizowanych w ramach projektu „Nowoczesne Kompetencje Organizacji Edukacyjnej", nauczyciele dowiedzieli się jak przygotować wniosek projektowy, jak zarządzać projektem, jakie stosować techniki do pracy z uczniami, na czym polega praca w międzykulturowym środowisku, jak można wykorzystać system punktów ECVET w projektach mobilności, jak motywować uczniów do udziału w projektach itd.
W projekcie zrealizowano 63 mobilności, szkolenia odbyły się w Hiszpanii (Malaga), we Włoszech (Rimini), w Niemczech (Berlin) i w Bułgarii (Sofia).

Materiały do publikacji zostały zebrane od uczestników poszczególnych szkoleń oraz uzupełnione informacjami z innych publikacji tematycznych.

Unia Europejska

Informacje o projekcie

Tytuł projektu:
Nowoczesne Kompetencje Organizacji Edukacyjnej

Numer projektu:
2016-1-PL01-KA101-023427

Kwota dofinansowania:
441 959,45 zł

Okres realizacji:
2016-09-01/ 2018-05-31

W projekcie zrealizowano 63 mobilności, szkolenia odbyły się w Hiszpanii (Malaga), we Włoszech (Rimini), w Niemczech (Berlin) i w Bułgarii (Sofia).

Partnerzy projektu

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach to najstarsza - z ponad 90-letnią historią - i największa na Śląsku firma oświaty zawodowej. Kształci w 60 szkołach na wszystkich poziomach edukacji w ponad 30 zawodach, oferuje bogaty wachlarz kursów i szkoleń w ponad 200 zawodach i specjalnościach. Swoją wszechstronną ofertę edukacyjną kieruje do uczniów, absolwentów, studentów, osób pracujących, przedsiębiorstw, instytucji. Od ponad 20 lat ZDZ Katowice realizuje projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, przyczyniając się do rozwoju kwalifikacji zawodowych i postaw przedsiębiorczych młodzieży i osób dorosłych. W tym czasie zrealizował prawie 200 projektów, w których uczestniczyło ponad 70 tys. osób. W swojej historii Zakład był również największym beneficjentem Programu Erasmus + w Polsce Potwierdzeniem wysokiej jakości usług edukacyjnych i towarzyszących im projektów jest m.in. wyróżnienie w konkursie Dobre Praktyki EFS 2009 organizowanym przez Ministra Rozwoju Regionalnego, czy uzyskanie Certyfikatu Banku Dobrych Praktyk – Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej oraz Certyfikaty ISO 9001 i ISO 29990, znak jakości MSUES 2.0 w zakresie świadczenia usług szkoleniowych i doradczych.

Education and Training Network to dostawca usług doradczych, staży i usług związanych z mobilnościami europejskimi. Dzięki 20-letniemu doświadczeniu i agencjom działającym w 5 europejskich krajach, ETN współpracuje z tysiącami partnerów i studentów rocznie. Misją ETN jest zapewnienie wysokiej jakości szkoleń i doświadczeń edukacyjnych, aby zwiększać perspektywy kariery zawodowej oraz rozwój osobisty uczniów, studentów i kadry edukacji zawodowej i szkolnej. ETN to szybko rozwijająca się niezależna organizacja, która dzięki wielojęzycznemu i wysoko wykwalifikowanemu zespołowi oraz silnym partnerstwom na całym świecie jest w stanie przewidzieć trendy rynkowe i zapewnić nowatorskie, innowacyjne usługi, aby sprostać potrzebom studentów, instytucji i firm. Firma realizuje swoje cele poprzez agencje działające na terenie Unii Europejskiej Training Vision (Wielka Brytania), Berlink (Niemcy), Tribeka (Hiszpania), Bulgaria Gateway (Bułgaria) i Sistema Turismo (Włochy), a także Travel Vision (Włochy) i Learning Vision (Wielka Brytania).

Successful European Project Design

JAK SKUTECZNIE PRZYGOTOWAĆ PROJEKT EURPOEJSKI

Projekt to integralna część działań całej szkoły, dlatego nie można odłączyć go od cyklu życia szkoły - musi być z nim ściśle związany. Najlepszym sposobem jest włączenie działań związanych z projektem do planowania rozwoju szkoły a tym samym zapewnienie wszystkim pracownikom wiedzy na temat celów projektu oraz możliwości programu Erasmus+.

Ważne są też odpowiedzi na pytania dotyczące tego jaki wpływ ma realizacja projektu europejskiego na edukację uczniów, jak pracownicy, nauczyciele, rodzice mogą zaangażować się w jego realizację. Zbadane powinny być także potrzeby uczniów, których realizacja jest kluczowa do osiągnięcia sukcesu projektu.

Po przeprowadzeniu takich konsultacji, możne przystąpić do opracowania celów, których realizacja doprowadzi do podniesienia jakości nauczania a tym samym lepszego przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy.

Cele projektu muszą być ściśle związane z programem szkoły - jest to klucz do sukcesu.

Aby przygotować projekt należy dokładnie określić:

1.cel projektu oraz informację dlaczego ich realizacja jest potrzebna,

2.kto będzie realizował projekt, jakie będą obwiązki szkoły, jakie partnerów zagranicznych,

3.kto będzie brał udział w projekcie i jakie będą kryteria wyboru tych osób,

4. co będzie się działo w projekcie, jakie będą kolejno realizowane w nim działania,
5. kiedy będą działy się opisane działania,
6. w jaki sposób opisane działania, organizacje i poszczególne osoby przyczynią się do realizacji założonych celów wpisujących się w Europejski Plan Rozwoju twojej organizacji.

EUROPEJSKI PLAN ROZWOJU (European Development Plan - EDP)

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Sosnowcu ZDZ w Katowicach.

Przygotowanie europejskiego planu rozwoju szkoły/organizacji jest konieczne do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Konstruowanie tego planu, wymaga spojrzenia długoterminowego, na to co oferuje program Erasmus+ i jak może on wpłynąć na rozwój szkoły.

Europejski Plan Rozwoju powinien obejmować takie obszary jak:

- potrzeby szkoły wynikające z planów wysokiej jakości rozwoju i edukacji (np. nowe metody w nauczaniu, działania umożliwiające rozwój zawodowy),
- wpływ jaki będzie miał program Erasmus+ na szkołę jako instytucję, jej pracowników, uczniów a nawet rodziców i środowisko lokalne,
- informację jak szkoła będzie integrowała zdobyte w czasie realizacji programu Erasmus+ doświadczenie i kompetencje poszczególnych osób związanych z projektem.

Przy tworzeniu Europejskiego Planu Rozwoju, warto jest przeprowadzić szerokie konsultacje aby wraz z innymi osobami zaangażowanymi w pracę szkoły, skonstruować plan wprowadzenia międzynarodowego komponentu w nauczaniu i uczeniu się. Należy pamiętać, że EPD konstruowany jest na kilka lat, na potrzeby międzynarodowego rozwoju szkoły a nie jedynie na potrzeby złożenia projektu do programu Erasmus+. Po określeniu celów rozwoju jakie określono w szkole, należy znaleźć odpowiedni dla ich realizacji program Erasmus+.

PLANOWANIE I PRZYGOTOWANIE TREŚCI PROJEKTU

Projekt musi zawierać:

1. Racjonalne uzasadnienie niezbędności jego realizacji w odniesieniu do celów programu Erasmus+,
2. Konkretne, wymierne i osiągalne w czasie realizacji projektu cele - są one warunkiem powodzenia realizacji projektu,
3. Rezultaty, materialne i niematerialne wyniki realizacji projektu - wszystko co powstanie w ramach projektu np. strona internetowa, materiały szkoleniowe, nowe rozwiązania w pracy - jak zostaną udokumentowane,
4. Zadania - kto? co? gdzie? kiedy? a co gdy? - odpowiedni harmonogram uwzględniający osoby odpowiedzialne za poszczególne etapy realizacji.

WYBÓR PARTNERA PROJEKTU

Przed złożeniem aplikacji projektowej, należy wybrać partnera zagranicznego, z którym ten projekt będzie realizowany. Kryteria wyboru partnera powinny opierać się na celach jakie wskazano w Europejskim Planie Rozwoju. Katalog partnerów zagranicznych powinien zostać zawężony do tych, którzy mają odpowiednią wiedzę fachową z umiejętnościami i kompetencjami jakie mają być rozwijane w ramach projektu. Ważne jest także, aby w ramach współpracy partner zagraniczny również mógł rozwijać swoje kompetencje, doświadczenie i realizować własne cele.

Sprawdź!

- jakie doświadczenie związane z twoimi celami projektu ma partner zagraniczny
- czy macie jakieś wspólne cele, które mogą zostać zrealizowane w trakcie lub po zakończeniu realizacji projektu
- czy macie umiejętność porozumiewania się w tych samych językach

WYBÓR UCZESTNIKÓW

We wniosku projektowym, należy dokładnie wskazać ilość uczestników projektu - tzn. ile osób będzie w nim uczestniczyć w okresie finansowania. Należy także dokładnie wskazać, kim

Treści szkolenia

1. Cele projektowe
2. Europejski Plan Rozwoju
3. Planowanie projektu
4. Wybór Partnera
5. Wybór uczestników
6. Finansowanie projektu
7. Upowszechnianie projektu
8. Monitoring realizacji

będą ci uczestnicy i jak zostaną wybrani do udziału w projekcie - opisując sposób i kryteria rekrutacji. Wybór uczestnika musi być przejrzysty, a grupa docelowa ściśle powiązana z wcześniej określonym celem projektu.

BUDŻET I FINANSOWANIE PROJEKTU

Dotacja w programie Erasmus+ jest prawie w całości oparta na kosztach jednostkowych, i obliczana jest automatycznie przy wypełnianiu formularza wniosku. Aby kwalifikować się do otrzymania finansowania, każda z organizacji musi spełnić odpowiednie kryteria (kryteria kwalifikowalności, procedurę składania wniosku, kryteria i wymagania formalne, kryteria oceny wniosku itp. - szeroko opisane w Przewodniku po programie Erasmus+).

WPŁYW I UPOWSZECHNIANIE

Należy wskazać jak będzie oceniana realizacja projektu i jego wyniki, a także sposoby i narzędzia jakie zostaną wykorzystane do promowania i zwiększania świadomości dotyczącej realizacji projektu poza organizacjami, które w nim uczestniczą.

We wniosku należy opisać:

- jakie są cele rozpowszechniania informacji o projekcie
- kim są odbiorcy informacji
- jakie narzędzia będą wykorzystywane w rozpowszechnianiu informacji
- kiedy będzie realizowane rozpowszechnianie
- kto będzie odpowiedzialny za rozpowszechnianie projektu i jakie będą koszty rozpowszechniania

MONITORWANIE REALIZACJI REZULTATÓW PROJEKTU

Proces monitorowania projektu jest niezbędny do jego realizacji. Jest to sprawdzanie postępów w realizacji celów projektowych, określania ewentualnych problemów w ich realizacji.

We wniosku projektowym należy wskazać:

- jakie narzędzia zostaną zastosowane do oceny realizacji projektu, planowania i wdrażania działań niezbędnych do osiągnięcia celów (raporty, spotkania itp.)
- kto będzie odpowiedzialny za monitoring
- kiedy będzie prowadzony monitoring i jak często będą zbierane dane
- co konkretnie będzie monitorowane (wpływ na szkołę - uczniów, nauczycieli, personel, wpływ na instytucje partnerskie, społeczność lokalną, wkład projektu w realizację celów szkoły i programu Erasmus+).

Menagement of Erasmus+ mobility projects objectives

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM ERASMUS+

Projekt definiujemy jako zestaw określonych działań w ramach określonej osi czasu. Różni się on od programu, który zazwyczaj ma szerszy zakres i może składać się z kilku bieżących projektów w szerszym zakresie czasowym.

Najbardziej udane projekty to takie, w których poświęca się odpowiednio dużo czasu na budowanie relacji pomiędzy partnerami aby stworzyć solidne podstawy współpracy. Rozpoczynając realizację projektu należy zacząć od potwierdzenia możliwości realizacji go na takich warunkach jakie zostały uzgodnione w czasie przygotowywania wniosku o dofinansowanie.

Zarządzanie cyklem projektu (PCM - Project Cycle Management) to proces analityczny i zestaw narzędzi do planowania i zarządzania projektami zorientowanymi na cele. Jednym z takich narzędzi jest podejście oparte na logice (LFA - Logical Framework Approach), którego wynikiem jest matryca logiczna projektu (LFM - Logical Framework Matrix) opisująca cel główny, cele szczegółowe, rezultaty i poszczególne działania w odniesieniu do wskaźników, źródeł weryfikacji i założeń projektu. Dobrze przygotowana matryca przedstawia planowaną drogę realizacji i weryfikacji projektu a także daje podstawę do sprawdzenia wykonalności projektu w danych warunkach.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Sosnowcu ZDZ w Katowicach.

REKRUTACJA UCZESTNIKÓW DO PROJEKTU

Rekrutacja musi odbywać się zgodnie z kryteriami rekrutacji opisanymi we wniosku o dofinansowanie np. (sporządzenie regulaminu rekrutacji; zamieszczenie informacji o projekcie na www / facebook /

gabloty szkolne; przekazanie informacji uczniom przez wychowawców; przekazanie informacji rodzicom na spotkaniach w szkole; składanie przez uczniów dokumentów aplikacyjnych; posiedzenie komisji rekrutacyjnej; sporządzenie protokołu komisji rekrutacyjne; ogłoszenie wyników (lista główna + lista rezerwowa). Dokumenty rekrutacyjne, oprócz tych wymienionych w projekcie muszą obejmować: zgodę rodzica / opiekuna na udział ucznia w projekcie; dane uczestnika (imię i nazwisko, adres zamieszkania, pesel, nr dowodu tożsamości, data urodzenia, telefon kontaktowy, adres e-mail, imię i nazwisko opiekuna, telefon kontaktowy do opiekuna); zgoda na na przetwarzanie danych (podpis ucznia i opiekuna). W wyniku procesu rekrutacji powinna zostać sporządzona lista główna oraz lista rezerwowa uczestników projektu.

ORGANIZACJA PRZYGOTOWANIA

Przygotowanie powinno zostać zorganizowane zgodnie z zapisami projektu i powinno odpowiadać potrzebom uczestników. Zajęcia przygotowujące, językowe czy spotkania z pedagogiem powinny być zaplanowane w taki sposób aby nie kolidowały z zajęciami szkolnymi uczestników. Przygotowaniem powinni zostać objęci zarówno uczestnicy z listy głównej jak i listy rezerwowej.

Treści szkolenia

1. Rekrutacja uczestników
2. Organizacja przygotowania
3. Organizacja mobilności
4. Certyfikacja
5. Raportowanie i monitoring
6. Ewaluacja

ORGANIZACJA MOBILNOŚCI

1. WSPÓŁPRACA Z PARTNEREM ZAGRANICZNYM - szkoła ustala z partnerem zagranicznym wszystkie szczegóły mobilności, zakresu obowiązków obydwu stron, organizacji przejazdów, pobytu, wyżywienia a przede wszystkim organizacji praktyk zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem każdego ucznia.

2. UMOWA PARTNERSKA - przy każdym projekcie niezbędne jest przygotowanie i podpisanie umowy partnerskiej. Umowa powinna określać wszystkie prawa i obowiązki każdego z partnerów realizującego projekt.

3. SPOTKANIA ORGANIZACYJNE - w czasie realizacji projektu konieczne jest zorganizowanie w szkole spotkań organizacyjnych dla uczniów jak i dla rodziców. W czasie tych spotkań uczestnicy informowani są o organizacji wyjazdu, zapoznawani są z umową o staż oraz innymi niezbędnymi dokumentami, przedstawiani są opiekunowie itp.

4. UMOWA O STAŻ - umowy o staż z uczestnikami powinny zostać podpisane po procesie rekrutacji i przed rozpoczęciem przygotowania. Umowa każdorazowo powinna być dopasowywana do konkretnego projektu.Wzór umowy z uczestnikiem wraz z załącznikami znajduje się na stronach internetowych Agencji Narodowych Programu Erasmus+. Dodatkowo w projektach PO WER każdy uczestnik zobowiązany jest do podpisania dokumentu: Oświadczenie uczestnika projektu, dotyczące zgody na przetwarzanie danych osobowych, którego podpisanie jest warunkiem uczestnictwa w projekcie. Dokument ten stanowi załącznik do umowy z uczestnikiem.

5. UBEZPIECZENIE - szkoła wykupuje odpowiednią polisę ubezpieczeniową dla uczniów. Minimalny zakres ubezpieczenia wskazany jest przez Agencję Narodową we wzorze umowy z uczestnikiem.

6. PODRÓŻ - zalecane jest aby transport dla całej grupy organizowała szkoła. W większości przypadków uczestnicy podróżują samolotem, ponieważ na dłuższych trasach jest to najbardziej ekonomiczny środek transportu. Ponadto szkoła powinna zorganizować dojazd na lotnisko np.spod szkoły oraz wraz z partnerem zagranicznym dojazd z lotnika docelowego do miejsca zakwaterowania.

CERTYFIKACJA

Uczniowie otrzymują certyfikaty zgodnie z zapisami w projekcie, mogą to być m.in.:

a. CERTYFIKAT UDZIAŁU W PROJEKCIE - każdy uczestnik otrzymuje certyfikat udziału w projekcie, wystawiony zgodnie ze wzorem Agencji Narodowej. Partner powinien podpisać dwa certyfikaty. Jeden otrzymuje uczeń, drugi zostaje w dokumentacji projektu do wglądu Agencji Narodowej.

b. CERTYFIKAT OD PRACODAWCY - uczniowie powinni dostać certyfikaty udziału w projekcie od pracodawców. Na ten rodzaj certyfikatu nie ma jednolitego wzoru. Pracodawcy wypisują je na własnym papierze firmowym itp.

c. CERTYFIKAT EUROPASS – MOBILNOŚĆ - każdy uczeń otrzymuje certyfikat Europass. Certyfikaty wypisywane są przez osoby odpowiedzialne za realizację projektu w szkole w systemie FRSE online.

RAPORTOWANIE

1. MOBILITY TOOL - każdy projekt musi zostać zatwierdzony w systemie mobility tool przez pracownika Agencji Narodowej - opiekuna danego projektu. W systemie wprowadza się wszystkie dane uczestników jak i opiekunów oraz rodzaje i terminy mobilności. System służy do raportowania,

2. RAPORTY UCZESTNIKÓW - w systemie mobility tool uczestnicy składają raporty indywidualne zgodnie z terminami podanymi w umowie finansowej projektu,

3. RAPORT KOŃCOWY - wypełniany w systemie mobility tool zgodnie z terminami podanymi w umowie finansowej projektu.

MONITORING PROJEKTU

W procesie monitoringu realizacji projektu, należy wykorzystać metody i narzędzia opisane we wniosku o dofinansowanie. Postęp realizacji projektu musi być prowadzony zgodnie z założonym wcześniej planem, pozwoli to na rzetelną ocenę stanu realizacji celów projektu oraz na ewentualne wprowadzenie działań naprawczych jeśli okażą się niezbędne.

EWALUACJA

Ewaluacja projektu oraz jego upowszechnianie muszą być prowadzone ściśle z tym, co zostało zapisane w projekcie. Ewaluacja projektu pozwoli na ocenę stopnia jego realizacji oraz, jakości realizacji założonych celów.

Do ewaluacji projektu można wykorzystać wiele dostępnych narzędzi np.:

- kwestionariusze / ankiety - można przeprowadzić je online, pozwalają na szybkie uzyskanie informacji od wielu osób zarówno biorących udział w projekcie jak i związanych z jego realizacją w sposób pośredni,
- wywiad ustrukturyzowany - polegającący na zadawaniu każdemu tych samych pytań (otwartych, pozwalających na wyrażenie opinii). Prowadzenie rozmów zarówno z uczestnikami jak i np. z pracodawcami zagranicznymi u których uczestnicy odbywali staże, może dostarczyć ważnych informacji o doświadczeniu uczestników.

- dokumentacja audiowizualna z mobilności (artykuły, zdjęcia, posty, albumy online) pokazująca aktywności uczestników w czasie mobilności zagranicznych.

UPOWSZECHNIANIE REZULTATÓW

Upowszechnianie rezultatów projektu zaplanowane jest na etapie składania wniosku o dofinansowanie, ale w czasie jego realizacji mogą pojawiać się nowe, lepsze pomysły, które powinny zostać zrealizowane. Najpopularniejsze kanały upowszechniania projektów to:

- lokalne radio, gazeta, telewizja,
- wszelkiego rodzaju uroczystości szkolne, dni otwarte, spotkania z rodzicami, lokalnymi władzami,

- strona internetowa szkoły oraz w szczególności media społecznościowe,
- prowadzenie wideo-dzienników przez uczestników w trakcie mobilności.

Należy pamiętać o tym, że należy uzyskać zgodę na publikowanie wizerunku od każdej osoby przedstawionej w materiałach multimedialnych. W przypadku osób niepełnoletnich zgodę do publikowania wizerunku należy uzyskać od rodziców.

Innovative training for social enterprise setup

INNOWACYJNE SZKOLENIA DLA NGO

ORGANIZACJE III SEKTORA NGO (Non Govermental Organizations)

Organizacje pozarządowe (non governmental organisation, NGO) to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Charakterystyczną cechą organizacji pozarządowych jest więc brak powiązań z władzą publiczną (często tak tłumaczy się nazwę organizacje poza-rządowe).
http://fakty.ngo.pl/organizacja-pozarzadowa-ngo - dostęp z dnia 07.05.2018

MISJA, WIZJA, WARTOŚCI, CELE ORGANIZACJI

•MISJA. Misja to pole działania danej organizacji, szczególny powód jej istnienia, pokazuje ogólny kierunek, w którym zmierzają wszelkie działania przez nią podejmowane. Misja stanowi ważny punkt odniesienia dla członków organizacji. Przystępując do tworzenia misji ważne jest aby członkowie danej organizacji zadali sobie następujące pytania: Kim jesteśmy?, Co robimy?, Dlaczego to robimy?, Co sprawia, że w tym co robimy jesteśmy najlepsi? Co nas odróżnia od reszty?. Misja to pole działania danej organizacji.

- WIZJA. Wizja to długofalowe wyobrażenie przyszłego stanu organizacji. Wizja jest intencją organizatorów, wskazujących z jaką ma funkcjonować dana organizacja. Formułowanie wizji ma wymiar spontaniczności, otwartości, a zarazem poczucia rzeczywistości (wiarygodności).

- WARTOŚCI. Wartości organizacji to zasady, które decydują o sposobie jej działania. Często stanowią o kryteriach podejmowania decyzji na każdym szczeblu organizacji. Wartości definiują organizację i są elementem integrującym jej pracowników.

- CELE. Cele określają wkład jaki należy wykonać, aby zrealizować konkretne działania. Dobrze założone cele, to podstawa sukcesu organizacji. Muszą one wynikać z misji i wizji, ale muszą być realne do zrealizowania i uwzględniać możliwości zaangażowanych osób. Realizacji celów sprzyja akceptacja ich przez wszystkich członków organizacji. Aby określić cel, należy zadać sobie pytania: Dla kogo to robimy?, Co robimy, aby uzyskać zakładaną zmianę?

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach

PLANOWANIE STRATEGICZNE

Planowanie strategiczne, to tworzenie taktyki metod wdrażania, ukierunkowanej na realizację założonych celów organizacji. Etap planowania musi zakończyć się opracowaniem planu strategicznego (projektu), najczęściej zawierającego kilka scenariuszy na przyszłość.

Tworząc projekty należy pamiętać, o:

- ustaleniu wartości, zasad, które będą promowane się w projekcie,

- zastanowieniu się, co może przeszkadzać w realizacji tych wartości, co można zrobić aby pokonać te przeszkody i za pomocą jakich zasobów organizacji można je zlikwidować.

PLAN DZIAŁALNOŚCI / MODEL BIZNESOWY

Ekonomia Społeczna to działalność łącząca w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Przedsiębiorstwo społeczne, to przedsiębiorstwo prowadzące działalność skupioną na celach społecznych, a nie w celu maksymalizacji zysków.

Treści szkolenia

1. NGO
2. Misja, wizja, wartości i cele organizacji
3. Planowanie strategiczne
4. Model biznesowy

Przedsiębiorstwa społeczne mogą pełnić różne funkcje - od działań na rynku pracy przez dostarczanie usług publicznych, aż do działaności handlowej i produkcyjnej. Często tego rodzaju przedsiębiorstwa są wspomagane przez prawodawstwo zapewniające im. np. zniżki podatkowe czy niższe oprocentowanie kredytów bankowych.

Analiza SWOT pozwala na analizę strategiczną przedsiębiorstwa. Może być stosowana w odniesieniu do całego przedsiębiorstwa lub tylko jego części albo realizowanych projektów. Podstawowe etapy analizy:

- Strenght – mocne strony,
- Weaknesses – słabe strony,
- Opportunities – szanse,
- Threats – zagrożenia.

Model Canvas to jeden z najpopularniejszych dzisiaj szablonów modelu biznesowego - jest opracowany przez Alexa Osterwaldera. Składa się z 9 podstawowych obszarów, które wpisują się w proces zarabiania przez organizację pieniędzy. Dotyczą one 4 głównych dziedzin w działalności biznesowej: klienta, oferty, infrastruktury oraz finansów. Obszary te można zaprezentować w formie jednej kartki (kanwy) podzielonej na odpowiadające im pola, co pozwala na lepszą współpracę w zespole i zwrócenie uwagi na podejście projektowe do budowania modelu biznesowego.

Model CANVAS, pozwala na dokonanie analizy na podstawie następujących czynników:

- CUSTOMERS (klienci) - do kogo jest kierowany projekt?, kto będzie z niego korzystać? (np. uczniowie, nauczyciele, środowisko lokalne),
- VALUE PROPOSITION (wartości) - dlaczego to robimy? jakie są wartości promowane w projekcie? (np. nauka, edukacja przez zabawę, aktywność fizyczna),

• CHANNELS (kanały przekazu, drogi dotarcia) - jakie będą używane narzędzia do informowania grup docelowych? (np. facebook, instagram),

•CUSTOMER RELATIONSHIP (relacje z klientem) - jakie zostaną wykorzystane narzędzia do utrzymania relacji z kilentem? (np. storytelling, tworzenie społeczności, wsparcie indywidualne.

SPOTKANIA

Grupa przebywająca na szkoleniu w Rimini brała również udział w wizytach w różnych organizacjach oraz spotkaniach z ich przedstawicielami.

Fundacja „Cassa di Risparmio" działająca w Rimini, wspiera i pomaga nowopowstałym organizacjom, stowarzyszeniom, spółdzielniom itp. Prowadzi ona działalność instytucjonalną: świadczy usługi w zakresie doraźnego wynajmu sali narad, pomieszczeń biurowych wyposażonych w nowoczesny sprzęt wysokiej klasy (np. drukarka 3D).

Fundacja SAN PATRGNANO działająca w pobliżu Rimini, wspierająca osoby z problemem uzależniania od narkotyków. Zajmuje się szkoleniami, edukacją, sportem, a cooperativa produkcją win i ciastek.

Fundacja „ENZO SPALTRO" działająca w Bolonii, wspiera upowszechnianie pomysłów i obronę dziedzictwa kulturowego. Zajmuje się prowadzeniem szkoleń, wskazujących na to, że przyszłość nadaje charakter teraźniejszości. Zgodnie z szacunkami 65% uczniów będzie wykonywać w przyszłości zawód, który jeszcze nie istnieje. Efektem globalizacji są nie tylko produkty chińskie, ale możliwość pracy w innych częściach świata.

UDANA LEKCJA

Najważniejsze elementy udanej lekcji:

- rozpoznać grupę (wiek, poziom itp.) i jej potrzeby,
- dobrać odpowiednie narzędzia do pracy,
- pamiętać o zmieniających się grupach co roku i przez to nowej analizie potrzeb.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Sosnowcu ZDZ w Katowicach.

Błędy podczas zajęć aktywizujących:

- zmuszanie do mówienia o sobie na 1-ej lekcji na forum,
- za szybkie, pochopne typowanie liderów grupy.

Analiza odbiorców – jak ludzie uczą się i zmieniają swoje zachowanie?

Podstawowe zasady skutecznego tworzenia symulacji, zasady opowiadania. Przygotowanie programu multimedialnego.

Metody aktywizujące proces nauczania:

- Tablica interaktywna
- Slajdy – metodologia
- Film na lekcji
- Gazety – zachęcanie do czytania
- Gry dydaktyczne

W trakcie przeprowadzania zajęć z wykorzystaniem metod aktywnych należy pamiętać o kilku zasadach:

- Nie wykluczamy nikogo z zabawy, dlatego, że czegoś nie wie lub nie potrafi,
- Nie dzielimy uczniów na lepszych gorszych,
- Jeżeli ktoś nie ma ochoty się bawić, nie zmuszamy go,
- Nauczyciel także uczestniczy w zabawie,
- Każdy ma prawo do popełniania błędów.

SYSTEM SZKOLNICTWA WE WŁOSZECH

1. Żłobek (asilo nido) dla najmłodszych Włochów nie jest obowiązkowy. Obejmuje dzieci w wieku 0-3 lat.

Treści szkolenia

1. Udana lekcja
2. Szkolnictwo we Włoszech
3. Storytelling
4. Tablice
5. Konflikt

2. Przedszkole (scuola dell'infanzia / scuola materna) również nie jest obowiązkowe. Uczęszczają do niego dzieci w przedziale wieku 3-5 lat.

3. Szkoła podstawowa (scuola primaria) jest przeznaczona dla dzieci w wieku 6-11 lat. Jest pierwszym etapem pierwszego cyklu edukacji.

4. Drugim etapem cyklu edukacji jest scuola secondaria inferiore trwająca trzy lata – odpowiednik naszego gimnazjum. Przejście tutaj ze szkoły podstawowej odbywa się automatycznie, bez żadnych egzaminów państwowych.

5. Scuola secondaria superiore –szkoła średnia –jest przeznaczona dla uczniów w wieku 14-19 lat. Do wyboru dorastający Włosi mają licea klasyczne (5-letnie) i artystyczne (4 lub 5-letnie), zakończone maturą, a także szkoły techniczne (5-letnie, również wieńczone egzaminem dojrzałości) i zawodowe (2 lub 5-letnie).

6. Studia we Włoszech są płatne. Jednak system stypendiów socjalnych i naukowych działa na tyle sprawnie, że kwestie finansowe w większości przypadków nie stoją młodym Włochom na drodze do uzyskania tytułu naukowego.

STORYTELLING

Storytelling to najkrócej mówiąc, oddziaływanie na wyobraźnię i emocje słuchacza poprzez opowiadanie historii. Najprostszym przykładem wykorzystania storytellingu w nauczaniu jest opowiadanie bajek – mają one lepszy przekaz, niż powtarzanie nakazów i reguł.

Jak przedstawić swoją „historię"?

Szybko, skutecznie i tak, aby nie zanudzić słuchacza. Wyróżnić można 4 punkty storytellingu:

1. Cel (wybierz cel i grupę docelową – co i komu chcemy zakomunikować),

2. Czas pracy (musimy umieć nim zarządzać, dobrze organizować, uwzględnić dyspozycyjność słuchaczy i zagospodarować czas na ewentualną pracę w grupie,

3. Realizacja (zanim zaczniesz zdecyduj jakie narzędzia wykorzystasz),

4. Feedback (informacja zwrotna – podstawa komunikacji – czy słuchaczom się podobało, czy zostali zainteresowani, czy odbiór był pozytywny czy też negatywny).

ZASKAKUJ!!! – najważniejsza zasada storytellingu. Bardzo istotny w pracy nauczyciela jest głos.

Może on być porównany do kolorów:

- Żółty (wzbudza sympatię, wywołuje dobre wrażenie), uśmiechaj się podczas mówienia, wówczas nasz głos ma cieplejszy/bardziej przyjazny ton. Dobry początek połową sukcesu,
- Zielony (kolor zaufania, żeby wzbudzić empatię, zaufanie, zaangażowanie),
- Niebieski (przypomina siłę, autorytet; pokaż, że jesteś kompetentny),
- Czerwony (kolor pasji; wymiana doświadczeń, pozytywne relacje).

Prawidłowa komunikacja:

- pozycja rąk – nie zamykamy, pozycja otwarta, ręce ułożone linearnie;
- wzrok skoncentrowany na słuchaczach – nie trać kontaktu;
- uśmiechaj się;
- intonuj głos, nie może być monotonny;

- równomiernie rozłożone obciążenie dolnych kończyn (nie pochylamy się);
- unikamy przerywnika „yyyyyy".

Głos można ćwiczyć wykorzystując różnego rodzaju rejestratory głosu, natomiast naszą postawę i gestykulację przed lustrem lub poprzez nagrywanie się kamerą (video).

RÓŻNE RODZAJE TABLIC

- tablica typu „flip chart" (notatki pozostają na dłużej, nie trzeba mazać),
- tablica standardowa kredowa lub biała (konieczne zmazywanie notatek w celu umieszczenia kolejnych, treści zostają utracone w tym procesie).
- przy zastosowaniu tablicy interaktywnej zainteresowanie lekcją ucznia wzrasta poprzez jej wielofunkcyjność, przez co zajęcia stają się atrakcyjniejsze. Możliwości zastosowania m.in.: do gier interaktywnych, muzyki, ruchomych obrazów, możliwość pisania po niej, rysowania itp.

KONFLIKT

Zarządzanie konfliktem - konflikt może mieć pozytywne aspekty.

Sposoby rozwiązywania sporów:

- należy wziąć pod uwagę interesy obu stron, wykazać się szacunkiem,
- pamiętać, że niesympatyczna osoba (strona w konflikcie) nie czyni sporu większym,
- szukać rozwiązania korzystnego dla obu stron, pójść na kompromis,
- głosem większości podjąć decyzję ostateczną.

SPOTKANIA

Wizyta w Centro Linguistico The British Independent Academy

Szkoła językowa w Rimini. Prezentacja pokazowej lekcji języka angielskiego. Jak na podstawie zwiastunu filmu fabularnego nauczyć się rezerwacji lotu czy hotelu – gry symulacyjne.

Wymiana doświadczeń: Tworzenie bazy adresów internetowych wspomagających naukę głównie języka obcego (edutopia, youtube, coursera, direct english, agendaweb, iplayer, BBC (TV, radio), english updated, britishcouncil, johnpetersloan itp.), ale nie tylko bo również informatyki, geografii, fizyki ; Projekt „EarthKAM" sponsorowany przez NASA i realizowany w Zespole Szkół Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Częstochowie wzbudził ogólne zainteresowanie wśród wykładowców jak i uczestników szkolenia.

KULTURA

Kultura (z łac. colere, 'uprawa, dbać, pielęgnować, kształcenie') – termin ten jest wieloznaczny, pochodzi od łac. cultus agri („uprawa roli"), interpretuje się go w wieloraki sposób przez przedstawicieli różnych nauk. Kulturę można określić jako ogół wytworów ludzi, zarówno materialnych, jak i niematerialnych: duchowych, symbolicznych (takich jak wzory myślenia i zachowania).

Najczęściej rozumiana jest jako całokształt duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa. Bywa utożsamiana z cywilizacją. Również charakterystyczne dla danego społeczeństwa wzory postępowania, także to, co w zachowaniu ludzkim jest wyuczone, w odróżnieniu od tego, co jest biologicznie odziedziczone.

WARSTWY KULTURY

- narodowowe
- regionalne
- edukacyjne
- gendrowe
- klasowe
- religijne
- pokoleniowe
- etniczne
- zbiorowe
- personalne

STEREOTYP

Stereotyp jest to nadmierne uogólnienie, generalizacja, schemat poznawczy, który przyjęty może być przez jednostkę w wyniku własnych obserwacji, przejmowania poglądów innych osób, wzorców przekazywanych przez społeczeństwo, może być także wynikiem procesów emocjonalnych (na przykład przeniesienia agresji). Stereotypy mogą być negatywne, neutralne lub pozytywne, chociaż najczęściej spotyka się wyobrażenia negatywne. Stereotyp jest przekonaniem zbiorowym – jest to przekonanie żywione przez pewną grupę ludzi: mianem „stereotypu" nie można określić przekonania – spełniającego wszelkie pozostałe kryteria – żywionego wyłącznie przez jedną osobę. Jest wyrażany w zdaniu ogólnym

Stereotypy powinny być:

- dokładne
- używane świadomie
- opisowe, nie ocenowe
- modyfikowane od czasu do czasu
- używane jako pierwsze "najlepsze przypuszczenie"

Treści szkolenia

1. Kultura
2. Stereotyp
3. Nieporozumienia kulturowe
4. Model Lewisa
5. Nawyki słuchania

OBSZARY KRZYŻOWEGO NIEPOROZUMIENIA KULTUROWEGO

1. Wartości

- podstawowe przekonania
- cechy krajowe
- postawy i światopogląd

2. Wzorce komunikacyjne

- style wypowiedzi
- nawyki słuchania

3. Pojęcie czasu

4. Pojęcie przestrzeni

MODEL LEWISA

Model Lewisa to model działania ludzi w różnych kulturach. Jest zakorzeniony w koncepcjach kultury monochromatycznej Edwarda Tary (zajmującej się jedną rzeczą naraz) i polichronicznej (zajmującej się wieloma rzeczami w tym samym czasie). Richard Lewis rozszerzył te koncepcje na szersze pojęcia linear-active i multi-active, a następnie po długim pobycie w Japonii, dodał nową koncepcję reaktywną.

osoba „linear-active”	**osoba „multi-active”**	**osoba „re-active”**
- mówi tylko połowę czasu	- mówi przez większość czasu	- słucha przez większość czasu
- robi jedną rzecz na raz	- robi wiele rzeczy na raz	- reaguje na działania partnera
- planuje działania krok po kroku	- planuje tylko zarys działań	- zwraca uwagę na ogólne zasady
- grzeczny ale bezpośredni	- jest emocjonalna	- grzeczny, nie bezpośredni
- częściowo ukrywa uczucia	- pokazuje uczucia	- ukrywa uczucia
- logiczny	- uczuciowy	- nigdy się nie konfrontuje
- rzadko przerywa	- ma dobre wymówki	- nie może „stracić twarzy”
- zorientowany na pracę	- często przerywa	- nie przeszkadza
- posługuje się głownie faktami	- zorientowany na ludzi	- bardzo zorientowany na ludzi
- prawda przed dyplomacją	- kieruje się najpierw uczuciami potem faktami	- dyplomacja przed prawdą
- czasami niecierpliwy	- elastyczna prawda	- cierpliwy
- ograniczona mowa ciała	- niecierpliwy	- subtelna mowa ciała
- respektuje biurokrację	- nieograniczona mowa ciała	- używa powiązań i znajomości
- oddziela życie osobiste od zawodowego	- poszukuje kontaktu z osobami kluczowymi	- wiąże pracę z życiem osobistym
	- z łatwością łączy życie osobiste z zawodowym	

NAWYKI SŁUCHANIA POSZCZEGÓLNYCH NARODÓW

Niemcy: słuchamy uważnie żeby zdobyć informacje —> potrzebujemy kontekstu i historii —> odbieramy informacje dosłownie —> nie żartujemy.

Indie: chętnie będziemy słuchać elokwentnego, pełnego szacunku mówcy —> bez ironii —> bez nacisków —> mamy większe doświadczenie niż sądzisz —> nasze relacje są ważniejsze niż interes.

Chiny: słuchamy grzecznie i w pokorze —> jesteśmy ostrożni w kontaktach z obcokrajowcami —> chętni do zdobycia technologii i wiedzy —> podajemy informacje zwrotne z opóźnieniem —> dążymy do harmonii poglądów obu stron.

Włochy: uprzejmi słuchacze, mogą przerywać —> potrzebujemy doświadczeń —> chcemy ilustracji —> wiążemy różne umowy w jednym spotkaniu —> obserwujemy cię —> sprawdzamy twoją osobowość —> formujemy odpowiedzi —> staramy się zbudować relacje na podstawie tego co powiesz i jak powiesz.

Brytyjska „Coded Speech" - co mówię / co mam na myśli

Hm ... ciekawy pomysł - co za głupia sugestia

Mógłbyś to powiedzieć - ja bym tego nie powiedział

Musimy zorganizować spotkanie na temat twojego pomysłu - zapomnij o tym

Na pewno to rozważymy - nigdy tego nie zrobimy

Nie bardzo jestem za tobą w tej sprawie - to jest zupełnie nieakceptowalne

Zgadzam się, do pewnego momentu - nie zgadzam się

ZASADY TWORZENIA ZESPOŁÓW MIĘDZYKULTUROWYCH

1. Zrozum bardzo jasno, kim jesteś
2. Cele i role państw są bardzo jasne
3. Określ je w sposób, który oznacza coś dla każdego
4. Użyj różnorodności jako atutu
5. Baw się dobrze!

SPOTKANIA

W czasie spotkań z przedstawicielami instytucji edukacyjnych, uczestnicy mieli okazję porozmawiać o problemach edukacyjnych w placówkach międzykulturowych, o sposobach i programach nauczania, wymaganiach stawianych kadrze a także możliwości jakie stawia przed uczniem ukończenie takiej placówki.

Uczestnicy szkolenia odwiedzili następujące placówki:

St. George International School & Preschool - prywatna szkoła prowadząca kształcenie na poziomie szkoły podstawowej i średniej dla uczniów z kilkudziesięciu krajów na świecie.

Open Society Institute (OSI) - stowarzyszenie zajmujące się wpieraniem edukacji Romów w Bułgarii. Organizacja prowadzi wiele rządowych programów edukacyjnych na terenie całego kraju.

British School of Sofia (BSS) - prywatna szkoła prowadząca zajęcia w programie British School. Jest to szkoła podstawowa, kształcąca przede wszystkim uczniów z rodzin dyplomatów, często przeprowadzających się rodzin. Program zapewnia naukę na takim samym poziomie w każdym kraju w którym działają szkoły realizujące jej program.

Technical University of Sofia (TU) - spotkanie dotyczyło warunków do podejmowania studiów przez obcokrajowców, na Technicznym Uniwersytecie Sofijskim.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Sosnowcu ZDZ w Katowicach.

EFEKTY UCZENIA

EFEKTY UCZENIA to informacje o tym, co uczeń wie, rozumie i potrafi wykonać po ukończeniu procesu uczenia się.

Co uczeń wie? WIEDZA - zbiór faktów, teorii, zasad związanych z dziedziną nauki.

Co uczeń potrafi? UMIEJĘTNOŚCI - zdolność zastosowania zdobytej wiedzy w czasie wykonywania zadań czy rozwiązywania problemów.

Co uczeń potrafi wykonać? KOMPETENCJE - zdolność korzystania z wiedzy, umiejętności, zdolności osobistych i społecznych w sytuacjach związanych z pracą lub nauką a także w swoim rozwoju.

Kwalifikacje zawodowe - zestaw wiedzy i umiejętności wymaganych do realizacji zadań zawodowych. Wynikają z określonych dokumentów (świadectw, dyplomów, zaświadczeń) i stwarzają domniemanie, że legitymujący się nimi człowiek ma odpowiednie kompetencje.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Sosnowcu ZDZ w Katowicach.

Jednostka efektów uczenia się to składnik kwalifikacji składająca się ze spójnego zestawu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które można ocenić i zatwierdzić. Jednostki efektów uczenia się mogą być specyficzne dla pojedynczej kwalifikacji lub wspólne dla kilku kwalifikacji.

W projektach mobilności, jednostki efektów uczenia się, nie muszą być określane dla całej kwalifikacji. Wystarczy uzgodnić z instytucjami partnerskimi jedną lub więcej konkretnych jednostek efektów uczenia się, które zostaną uzyskane w trakcie mobilności.

Formułowanie efektów uczenia:

1. muszą być zrozumiałe i możliwe do osiągnięcia, odnosić się do kompetencji zawodowych - należy je krótko opisać, unikając skomplikowanych czy ogólnikowych zdań,
2. muszą być oparte na osiągnięciach w nauce danego ucznia, weryfikowalne i możliwe do oszacowania i w sposób spójny opisywać minimalne wymagania dotyczące osiągnięcia efektu uczenia się,
3. powinny zostać opisane w możliwie jak najbardziej konkretny sposób,
4. powinne być niezależne od metody uczenia się.

Ocena efektów kształcenia w projektach mobilności: partnerzy muszą wspólnie wybrać procedurę, uzgodnić kryteria oceny, zapewnienia jakości i czas, w jakim ta ocena musi zostać dokonana. Ocena efektów kształcenia to metody i procesy uzgodnione w celu ustalenia, w jakim stopniu dana osoba faktycznie osiągnęła określone w założeniach wiedzę: umiejętności i kompetencje.

PUNKTY ECVET

Punkty ECVET można określić dla jednostki efektów uczenia się. W czasie ostatnich lat, ZDZ Katowice razem z kilkoma Partnerami Zagranicznymi wypracował standardy realizacji projektów mobilności oraz kierunki działań, odpowiednie dla rozwoju systemu potwierdzania kwalifikacji w tym propozycje nadawania punktów ECVET po zrealizowanych zadaniach w czasie mobilności zagranicznych.

Rozpoczynając pracę nad projektem, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, pracodawcy współpracujący ze szkołą oraz eksperci ze strony Partnera Zagranicznego ustalają odpowiedni dla konkretnej kwalifikacji, ogólny program praktyki zawodowej. Program tworzony jest racjonalnie, w oparciu o konkretne umiejętności, które są możliwe do zdobycia w czasie stażu zagranicznego. Indywidualizacja programu praktyk następuje po rekrutacji uczestników.

Z Partnerem Zagranicznym podpisywany jest dokument „Memorandum of Understanding", zawierający wszystkie szczegóły współpracy na poziomie realizacji konkretnych efektów uczenia się, które mają zostać osiągnięte dla kwalifikacji przewidzianej w projekcie. W projektach mobilności dla danej kwalifikacji, przygotowywana jest propozycja przyznania punktów ECVET dla konkretnych efektów kształcenia w postaci matrycy.

Matryca jest podzielona na:

- Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów,
- Efekty kształcenia wspólne dla zawodów z danego obszaru, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów,
- Efekty kształcenia właściwe dla konkretnej kwalifikacji.

Na matrycy określane jest maksymalna ilość punktów, jaką uczestnik może zdobyć w czasie stażu zagranicznego. Punktuje się efekty kształcenia, wchodzące w skład konkretnej kwalifikacji.

Dokumentacja indywidualna dla każdego ucznia realizującego staż.

Treści szkolenia

1. Efekty uczenia
2. Punkty ECVET
3. Ankieta samooceny
4. Wykaz osiągnięć
5. Walidacja umiejętności

INDYWIDUALNY PLAN ROZWOJU UCZESTNIKA ZA GRANICĄ

Przed wyjazdem na staż, każdy z uczestników razem z instruktorem praktycznej nauki zawodu, wypełnia indywidualny plan rozwoju. Uwzględniane są w nim:

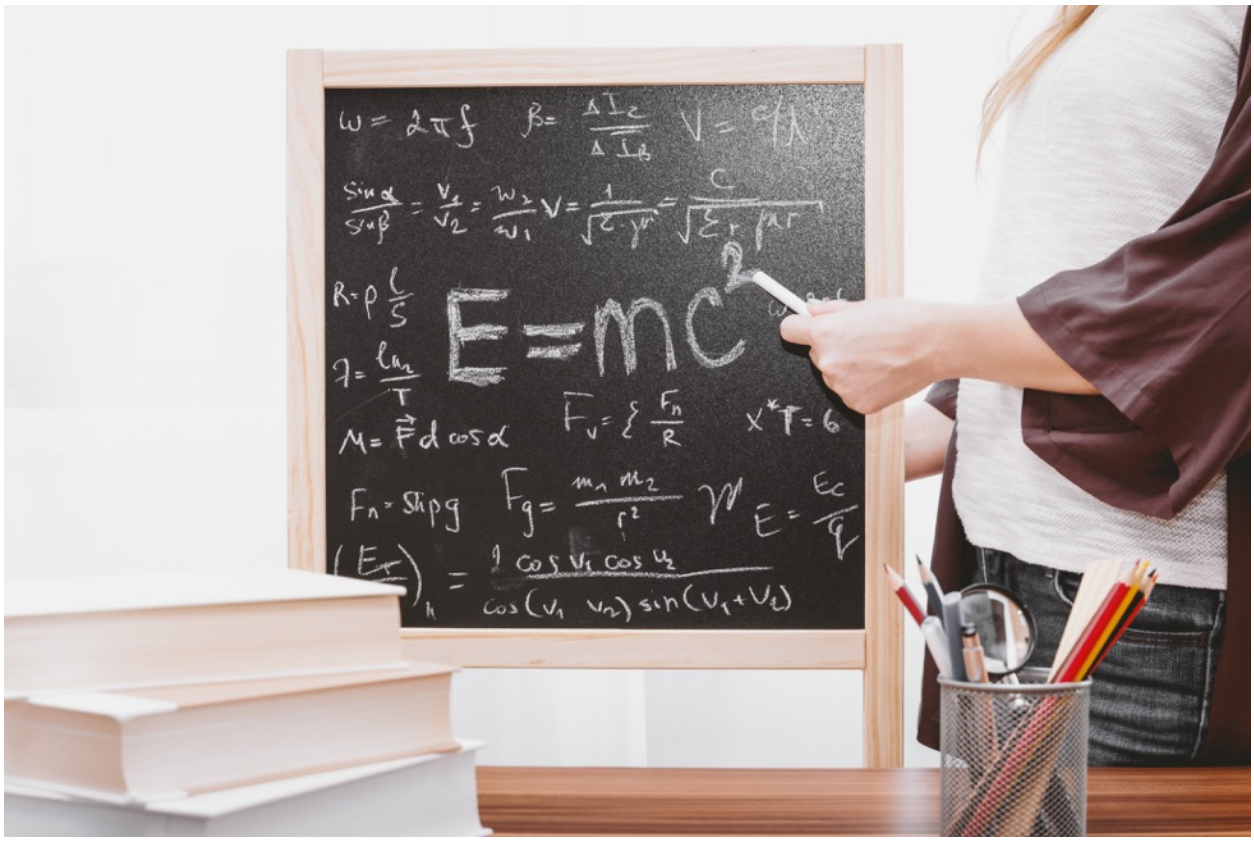

- Uzdolnienia i zainteresowania ucznia,
- Zdolności i umiejętności ucznia w zakresie zajęć praktycznych,
- Postawa i aktywność ucznia w zdobywaniu wiedzy, udział w zajęciach dodatkowych,
- Cele edukacyjne.

Plan wypełniany jest w czasie rozmowy, a każdy jego punkt dyskutowany z uczniem. W razie potrzeby, swoje plany uczeń może konsultować także z doradcą zawodowym, pedagogiem szkolnym, pracodawcą. Na podstawie przygotowanego planu, następuje indywidualizacja programu praktyk uczestnika stażu.

ANKIETA SAMOOCENY

To dokument, który obecnie w projektach mobilności zastępuje dzienniczek praktyk, ale jego funkcjonalność jest o wiele szersza. Ankieta zawiera opis konkretnych efektów kształcenia, jakie uczeń ma wykazać po każdym tygodniu stażu. Po każdym dniu stażu, uczeń dokonuje samooceny swoich umiejętności, następnie oceny takiej dokonuje także pracodawca, u którego uczeń odbywa staż. Ostatni ocenia postępy ucznia ekspert Partnera Zagranicznego.

Każda umiejętność oceniana jest w skali od 1 do 5.

Po każdym tygodniu stażu, pracodawca dokonuje oceny opisowej informującej o postępach ucznia.

Ankieta zawiera także listę obecności, służącą do potwierdzenia realizacji stażu przez uczestnika w danym przedsiębiorstwie.

INDYWIDUALNY WYKAZ OSIĄGNIĘĆ

To dokument, który jest odzwierciedleniem matrycy ECVET ale przygotowanej dla każdego ucznia indywidualnie, w każdym z trzech obszarów:

- efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów,
- efekty kształcenia wspólne dla zawodów z danego obszaru, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów,
- efekty kształcenia właściwe dla konkretnej kwalifikacji.

Dokonuje się przyznania punktów uczniowi, po wcześniejszym sprawdzeniu jego umiejętności. Walidacja następuje po powrocie.

WALIDACJA UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW PO POWROCIE

Po przyjeździe z praktyki zagranicznej, w szkole organizowana jest walidacja umiejętności uczniów. Jest ona przeprowadzana w różnych formach egzaminacyjnych, dających możliwość sprawdzenia efektów kształcenia na wyjeździe. Forma walidacji uzależniona jest także od kwalifikacji, której dotyczył staż.

Może być to egzamin pisemny, przygotowanie cateringu na imprezę szkolną, prezentacja swoich umiejętności na wybranych konkursach zawodowych, a także sprawdzenie umiejętności w czasie zajęć praktycznych w szkole i w trakcie praktyk w przedsiębiorstwach.

Language course + Spanish education system

KURS JĘZYKOWY + HISZPAŃSKI SYSTEM EDUKACYJNY

HISZPAŃSKI SYSTEM EDUKACYJNY

1. Przedszkola - edukacja dziecięca — La educación infantil - w Hiszpanii przedszkola nie są obowiązkowe. Do przedszkoli przyjmowane są dzieci od 0 do 6 lat, podzielone na „klasy wiekowe": 0-2 lata, 3 lata, 4-6 lat. W tym czasie kładziony jest nacisk na rozwój fizyczny, intelektualny i społeczny najmłodszych.

2. Szkoły podstawowe - La educación primaria - edukacja w szkole jest obowiązkowa i bezpłatna w szkołach publicznych (podręczniki i materiały edukacyjne muszą zostać zakupione przez rodziców). Nauka w szkole trwa 10 lat, od 6 do 16 roku życia i jest podzielona na etapy:

   - 6 - 8 lat - tzw. cykl niższy,
   - 8 - 10 lat - tzw. cykl średni.

W obu tych cyklach, nauka prowadzona jest przez jednego nauczyciela.

   - 10 - 12 lat - tzw. cykl wyższy,
   - 12 - 16 lat - tzw. edukacja średnia obowiązkowa znana jako ESO - Educación secundaria obligatoria (gimnazjum).

Uczniowie pogłębiają wiedzę ogólną i uczą się dwóch języków obcych, każdy z uczniów otrzymuje bardzo ogólne wykształcenie zawodowe.

3.Szkoła średnia - Bachillerato - maturalna - jest ostatnim etapem edukacji średniej - obowiązkowej. Trwa dwa lata, od 16 do 18 roku życia. W czasie nauki, uczniowie zdobywają wiedzę z zakresu sztuki, nauk o zdrowiu i o naturze, nauk humanistycznych, społecznych i technicznych.

4. Edukacja zawodowa w Hiszpanii prowadzona jest już na poziomie kształcenia podstawowego i może być kontynuowana w szkołach zawodowych po zakończeniu ESO.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Żywcu ZDZ w Katowicach.

5. Edukacja wyższa - studenci przyjmowani są na uniwersytet po zdaniu matury. Nauka na uniwersytecie trwa 3 lata (3 cykle po jednym roku) i dzieli się na poziomy: Grado (podstawowe wykształcenie uniwersyteckie – licencjat) i Postgrado, obejmujący dwa cykle – Master i Doctorado (Magister i Doktor).

Dostęp do edukacji dla każdego obywatela zagwarantowany jest przez konstytucję hiszpańską.

PODSTAWOWE ZWROTY UŻYWANE W CZASIE TWORZENIA I REALIZACJI PROJEKTÓW MOBILNOŚCI

- Form - formularz
- Aplication form - formularz wniosku
- Context - Informacje o projekcie
- National Agency of the Applicant Organisation - Narodowa Agencja organizacji wnioskującej
- Applicant Organisation - Organizacja wnioskująca
- Consortium - konsorcjum
- Consortium Member - członek konsorcjum
- Partner Organisation - Organizacja partnerska
- Type of Organisation - typ organizacji
- Background and Experience - cele i działania organizacji
- Legal Representative - przedstawiciel prawny
- Contact Person - osoba kontaktowa
- European Development Plan - Europejski Plan Rozwoju (organizacji/szkoły)
- The organisation's needs in terms of quality development and internationalisation - potrzeby organizacji w zakresie podniesienia poziomu jakości pracy, organizacji i współpracy międzynarodowej
- New teaching methods or tools - nowe narzędzia lub metody nauczania
- European dimension - wymiar europejski organizacji
- Anguage competences - umiejętności językowe
- Curriculum - program nauczania
- The organisation of teaching and learning - organizacja nauczania i uczenia się

- Description of the Project - opis projektu
- The most relevant topics addressed by your project - najistotniejsze tematy, jakie porusza projekt
- Participants' Profile - opis uczestników
- Learning Outcomes - efekty kształcenia
- Preparation - przygotowanie, działania przygotowawcze
- Practical Arrangements - wsparcie praktyczne
- Project Management - zarządzanie projektem
- Preparation of Participants - przygotowanie uczestników
- Main Activities - główne działania
- Activities' Details - szczegółowy opis działań
- Follow-up - kontynuacja
- Impact - wpływ
- Dissemination of projects' results - upowszechnianie rezultatów projektu
- Evaluation - ewaluacja
- Budget - budżet
- Travel - podróż
- Individual Support - wsparcie indywidualne
- Organisational Support - wsparcie organizacyjne
- Special needs' Support - wsparcie uczestników ze specjalnymi potrzebami
- Exceptional Costs - koszty nadzwyczajne
- Project Summary - streszczenie projektu
- Protection of personal data - ochrona danych osobowych
- Declaration of Honour - oświadczenie
- Data Validation - zatwierdzenie danych

Treści szkolenia

1. Hiszpański system edukacji
2. Podstawowe zwroty używane w czasie tworzenia i realizacji

SKUTECZNE TWORZENIE PARTNERSTW W PROJEKTACH E+

FAKTY HISTORYCZNE I SYSTEM EDUKACYJNY W HISZPANII

W 1857 roku wprowadzono ustawę na mocy której kościół aktywnie partycypował w edukacji. Nastąpiła konsolidacja prywatnych szkół. W 1931 roku II Republika wprowadziła zmiany do konstytucji na mocy których wprowadzono bezpłatną i obowiązkową edukację dla uczniów szkół podstawowych oraz nauczanie w ojczystym języku regionu, w którym usytuowano szkołę. W 1970 roku nastąpiła kolejna reforma systemu szkolnictwa. Tym razem państwo miało większy wpływ na system edukacji, z drugiej strony wprowadzono możliwość wyboru szkół wyższych prowadzonych przez podmioty prywatne. W kolejnych zmianach w 1985 roku wprowadzono możliwość partycypacji w samorządzie szkolnym przez nauczycieli, uczniów oraz ich rodziny. W 1990 roku wprowadzono obowiązek szkolny dla uczniów, którzy nie ukończyli 16 lat.

Uczestnicy szkolenia

W szkoleniu wzięła udział kadra Zespołu Szkół w Andrychowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Częstochowie ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Żywcu ZDZ w Katowicach, Zespołu Szkół w Suchej Beskidzkiej ZDZ w Katowicach .

TAKSONOMIA BLOOMA

Jest to klasyfikacja celów nauczania w edukacji autorstwa Benjamina Blooma. Określa różne kategorie celów, jakie nauczyciele stawiają uczniom.

W Hiszpanii wiele zależało od rodzaju szkoły oraz pochodzenia uczniów do niej uczęszczających. W biedniejszych dzielnicach, opanowanych przez emigrantów wymagania stawiane uczniom zazwyczaj były mniejsze. Badania wskazują na to, że uczniowie pochodzenia azjatyckiego są zdecydowanie ambitniejsi i łatwiej osiągają wyznaczone cele w porównaniu do młodzieży innych narodowości.

Ciekawostka - harmonogram pracy uczniów i nauczycieli w dni powszednie – obie grupy spędzają w szkole sumarycznie więcej czasu niż uczący i uczniowie w Polsce. Ich czas pracy i nauki został podzielony na bloki, dzięki czemu mogą wygospodarować więcej czasu na dodatkowe zajęcia wyrównawcze.

JAK MOTYWOWAĆ UCZNIÓW DO UDZIAŁU W MOBILNOŚCI

Przede wszystkim uczniom należy wskazywać szanse, możliwości i narzędzia, które biorąc udział w mobilności mogą wykorzystać, aby rozwijać swoją pozycję na rynku pracy i zdobywać doświadczenie, które jest pomocne w rozwijaniu przyszłej ścieżki kariery.

Ważne jest dopasowanie odpowiednich treści do poszczególnych kandytatów, dostosowanie odpowiednich technik i indywidualne zrozumienie oceny umiejętności, zdolności i podejścia uczestników, aby wykorzystać ich zdolności i umiejętności najlepiej jak potrafimy.

GRYWALIZACJA

Grywalizacja lub gryfikacja lub gamifikacja (ang. *gamification*) – wykorzystanie mechaniki znanej np. z gier fabularnych i komputerowych, do modyfikowania zachowań ludzi w sytuacjach niebędących grami, w celu zwiększenia zaangażowania ludzi. Technika bazuje na przyjemności, jaka płynie z pokonywania kolejnych osiągalnych wyzwań, rywalizacji, współpracy itp. Grywalizacja pozwala zaangażować ludzi do zajęć, które są zgodne z oczekiwaniami autora projektu, nawet jeśli są one uważane za nudne lub rutynowe. Grywalizacja zaczęła się w latach 1970 wraz z wprowadzeniem pierwszych, prostych gier komputerowych i nabiera coraz większego znaczenia w procesie nauczania i uczenia się. W tym procesie pokonujemy kolejne etapy jak w grze komputerowej za co jesteśmy nagradzani.

Z badań wynika, że dzięki grom ich uczestnicy nie tylko rozwijają nowe umiejętności, których wykształcenie było założone w grze, ale też zdobywają nową wiedzę, niespodziewaną dla projektujących daną grę (np. gracze chcą przechytrzyć przeciwnika aby wygrać, ale przy okazji uczą się i ćwiczą zagadnienia typowo matematyczne).

Pozytywne aspekty gier w edukacji:

- zainteresowanie nauką (kiedy konkretne wiadomości niezbędne są do ukończenia gry, gracze szukają informacji, które wcześniej nie były dla nich interesujące),
- nauka tolerancji zachowań społecznych (w grach nie ma rozróżnienia na rasę, poziom wykształcenia, płeć, wyznanie itd. - w czasie rozgrywki wszyscy są równi),

- rozwijają różne rodzaje kompetencji (zdolność i szybkość reakcji, spostrzegawczość, zdolność szybszej nauki, czytanie ze zrozumieniem),
- nauka podejmowania decyzji i świadomości ich konsekwencji,
- nauka myślenia całościowego i problemowego.

ZAJĘCIA WARSZTATOWE

W czasie kursu realizowano dużo zajęć warsztatowych, które dotyczyły m.in.

1. Przedstawienia i odpowiedniego sprofilowania wymiany w ramach mobilności, w taki sposób aby współgrała z lokalną okolicą. Grupa wymyśliła projekt związany e-ekologią, w ramach którego pokazanoby gościom elektrownię pompowo - szczytową na górze Żar, jako przykład ekologicznego pozyskania energii. Nawiązanoby również do historii, przedstawiając zarówno miejsca pamięci narodowej, tj. obóz zagłady Auschwitz Birkenau w Oświęcimiu, jak i miejsca związane z pracą i życiem Św. Jana Pawła II w Wadowicach.
2. Opracowywania założeń różnego rodzaju projektów mobilności m.in. wymiany młodzieży, EVS – wolontariat europejski dla osób w wieku: 18-29 lat, mobilności dla młodych pracowników i wykazania różnic między wszystkimi tymi trzema formami aktywizacji młodych ludzi.
3. Wyszukania i opracowania podstawowych informacji dotyczących działania sieci społecznościowych online i ich roli.

Treści szkolenia

1. Fakty historyczne a system edukacyjny w Hiszpanii
2. Taksonomia Blooma
3. Grywalizacja

Przeprowadzono rozmowy przez Skype z nauczycielem uczestniczącym w projekcie wymiany młodzieży, który przeprowadził się do USA. Była to wyjątkowa okazja, aby uzyskać informacje z pierwszej ręki na temat jego obowiązków zawodowych.

Mieliśmy także okazję skupić się na współpracy na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk oraz na tym, jak działają sieci społecznościowe online i jak ważną rolę obecnie odgrywają.

REZULTATY PROJEKTU

Realizacja projektu miała znaczący wpływ na uczestników projektu, którzy: podnieśli swoje kompetencje w zakresie tworzenia, realizacji i upowszechniania projektów europejskich, kompetencje społeczne, językowe, praktyczne umiejętności mające, znaczenie dla obecnej pracy i rozwoju zawodowego, kompetencje organizacyjne / w zakresie zarządzania/przywódcze, zdobyli lub ponieśli swoją wiedzę na temat systemów edukacji w innych krajach, w zakresie europejskich mechanizmów finansowania projektów w obszarze edukacji szkolnej, wiedzę na temat nowych metod oceny / uznawania, wiedzę na temat nowych metod oceny / uznawania kompetencji i kwalifikacji zdobytych w szkole / pozaformalnego kontekstu uczenia się.

Pracownicy ZDZ Katowice oraz szkół wchodzących w skład konsorcjum, dzięki uczestnictwu w projekcie, są bardziej otwarci na świat i nowe wyzwania i bardziej wrażliwi na wpływy interkulturowe, a także na kolejne szanse rozwoju zawodowego.

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach przyczynił się do znacznego rozwoju zawodowego i osobistego swoich pracowników, co wpływa bezpośrednio na umacnianie jego pozycji na rynku organizacji pozarządowych i firm edukacyjnych. Przez udział pracowników w projekcie, zgodnie z wcześniejszymi założeniami pozyskał możliwość porównania systemów i poziomów kształcenia z zagranicznymi instytucjami szkolącymi.

Partnerzy projektu udoskonalili własne procesy związane z organizacją kursów dla potrzeb konkretnych organizacji, a także te związane z wymianą doświadczeń. Udział w projekcie był dodatkowym elementem promocji poszczególnych jednostek.

Każda z organizacji nabyła nowe kompetencje w zakresie realizacji projektu, którego wnioskodawcą nie była pojedyncza instytucja a konsorcjum.

W projekcie zrealizowano 8 szkoleń w czasie, których uczestnicy zdobyli następujące kompetencje:

MANAGEMENT OF ERASMUS+ MOBILITY PROJECTS OBJECTIVES - zarządzanie działaniami w projekcie mobilności, tworzenie i utrzymywanie relacji z partnerami zagranicznymi w projektach mobilności, monitorowanie i ocena realizacji projektu, tworzenie i wykorzystanie trwałości projektu, opracowywanie raportów projektowych, prowadzenie finansów projektu oraz przygotowywanie dokumentacji do audytów zewnętrznych

SUCCESSFUL EUROPEAN PROJECT DESIGN - zarządzanie działaniami w przygotowaniu projektu mobilności, tworzenia ram logicznych porojektu, tworzenie pakietów roboczych w projekcie , wykorzystanie analizy SWOT w przygotowywaniu projektu, wypełnianie wniosków projektowych

INTERACTIVE TRAINING AND TEACHING TECHNIQUES - metody i techniki w szkoleniu interaktywnym, stosowanie praktycznych umiejętności do prowadzenia szkolenia, radzenie sobie z trudnymi uczestnikami - rodzaje i techniki, techniki zarządzania sytuacjami konfliktowymi, techniki mediacji, przekazywanie i otrzymywanie informacji zwrotnych

INNOVATIVE TRAINING FOR SOCIAL ENTERPRISE SETUP - rozróżnienie cech organizacji pozarządowych, rozpoznawanie rodzajów organizacji społecznych, tworzenie wizji, misji i wartości organizacji społecznych, określanie strategicznych celów organizacji pozarządowych (edukacja, turystyka, pomoc społeczna), określanie kluczowych elementów w tworzeniu działań w organizacji pozarządowej, pozyskiwanie funduszy na działania organizacji pozarządowych

CROSS CULTURAL MANAGEMENT - mapowanie różnic kulturowych, zastosowania różnic kulturalnych i kulturowych w różnych kontekstach, międzykulturowe negocjacje, międzynarodowa ekspansja i sieci transgraniczne

ECVET FOR MOBILITY – uczestnicy zdobyli niezbędną wiedzę na temat europejskich strategii politycznych i ewolucji w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego; opracowywanie szkoleń z wykorzystaniem efektów uczenia się (LO); kształtowanie treści kursów szkoleniowych w jednostkach LO; zastosowanie instrumentów ECVET: MoU, porozumienie o programie zajęć, narzędziami oceny i zatwierdzania osiągniętych efektów uczenia się

LANUGUAGE COURSE + education system - niezbędna znajomość hiszpańskiego systemu VET, w tym niektóre działania mające na celu zaangażowanie mniejszości w edukację, stosowanie nowych strategii szkoleniowych (LO), specyficzne słownictwo w języku obcym w różnych dziedzinach nauczania (LO)

REINVENTING MOBILITY COUNSELING - wykorzystanie narzędzi i zasobów przydatnych do efektywnego zarządzania różnymi fazami projektu mobilności - promocja; przygotowanie; integracja z otoczeniem zagranicznym; reintegracja / ocena; wykorzystanie doświadczeń, metodologie mentoringu, doradztwo w celu maksymalizacji osiągniętych efektów uczenia się dla beneficjentów projektu mobilności.

Ponadto niezależnie od szkolenia, uczestnicy zdobyli następujące kompetencje wykraczające poza program merytoryczny szkolenia:

- wykorzystanie pakietu MS Office
- przygotowanie prezentacji Power Point
- korzystanie z poczty elektronicznej, komunikatorów i portali społecznościowych
- umiejętność organizacji czasu
- umiejętność pracy w środowisku międzykulturowym
- umiejętność pracy w zespole
- umiejętność komunikowania się w języku obcym
- radzenie sobie w sytuacjach nowych
- przełamywanie bariery językowej
- tworzenie postaw otwartości wobec różnic kulturowych

Z raportów uczestników wynika m.in., że:

97% uczestników podniosło swoje kompetencje społeczne, językowe

95% uczestników nabyło właściwych dla sektora edukacji szkolnej lub praktycznych umiejętności mających znaczenie dla obecnej pracy i rozwoju zawodowego

84% uczestników zwiększyło swoje kompetencje organizacyjne/w zakresie zarządzania/przywódcze

98% uczestników zwiększyło swoją wiedzę na temat systemów edukacji w innych krajach

90% uczestników zwiększyło wiedzę w zakresie europejskich mechanizmów finansowania projektów w obszarze edukacji szkolnej

97% uczestników podzieliło się własną wiedzą i umiejętnościami z uczniami i/lub innymi osobami

94% uczestników zadeklarowało się, że odświeżyło swoje podejście do nauczania

89% uczestników podniosło swoją wiedzę na temat nowych metod oceny / uznawania kompetencji i kwalifikacji zdobytych w szkole / pozaformalnego kontekstu uczenia się

BIBLIOGRAFIA

Trocki M., Zarządzanie projektami, PWE S.A., Warszawa 2003,
Zarychta J. Przygotowanie projektu. Zastosowanie Metodologii Struktury Logicznej, PARP, Kraków 2006,
https://pl.wikipedia.org/wiki/Stereotyp - dostęp z dnia 08.05.2018
Podręcznik – Zarządzanie Cyklem Projektu, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Maj 2004,
http://fakty.ngo.pl/organizacja-pozarzadowa-ngo - dostęp z dnia 07.05.2018
https://pl.wikipedia.org/wiki/Kultura - dostęp z dnia 08.05.2018
https://www.crossculture.com/about-us/the-model/ - dostęp z dnia 08.05.2018
https://edun.pl/o-edun/aktualnosci/732-edukacja-we-hiszpanii-systemy-edukacji-w-krajach-unii-europejskiej-cz-vi.html - dostęp z dnia 14.05.2018
http://pracaikariera.e-magnes.pl/artykuly/hiszpania/szkola/system-edukacyjny-w-hiszpanii - dostęp z dnia 14.05.2018
https://fiestasiesta.pl/2014/08/08/edukacja-hiszpanii/ - dostęp z dnia 12.05.2018
https://www.na-bibb.de/erasmus-berufsbildung/mobilitaet/ecvet-und-qualitaet/ - dostęp z dnia 16.05.2018
https://pl.wikipedia.org/wiki/Kwalifikacje_zawodowe - dostęp z dnia 16.05.2018
https://pl.wikipedia.org/wiki/Taksonomia_Blooma - dostęp z dnia 16.05.2018
https://pl.wikipedia.org/wiki/Grywalizacja - dostęp z dnia 16.05.2018
http://grywalizacja24.pl/gry-ucza/ - dostęp z dnia 05.06.2018

W publikacji użyto zdjęcia przesłane przez uczestników szkoleń oraz następujące zdjęcia ze strony unsplash.com - dostęp z dnia 31.05.2018

1. Successful European Project Design
   https://unsplash.com/photos/IsphRwNKkjc
   https://unsplash.com/photos/XhinqV2j3YA

2. Menagement of Erasmus+ mobility projects objectives
   https://unsplash.com/photos/taEyEw-4rCM
   https://unsplash.com/photos/BJ6w75UwMf8
   https://unsplash.com/photos/JjsAlrtKGGs
   https://unsplash.com/photos/J0NHH72yduM

3. Innovative training for social enterprise setup
   https://unsplash.com/photos/mqpMdf1MeRE
   https://unsplash.com/photos/gcsNOsPEXfs
   https://unsplash.com/photos/aOYA7D3fse8

4. Interactive training and teaching techniques
   https://unsplash.com/photos/w55SpMmoPgE
   https://unsplash.com/photos/3y1zF4hIPCg
   https://unsplash.com/photos/us5m1-uOLfc
   https://unsplash.com/photos/IEtUye-b28A

5. Cross cultural management
   https://unsplash.com/photos/TkrRvwxjb_8
   https://unsplash.com/photos/aUu8tZFNgfM
   https://unsplash.com/photos/yb__KkIgXpw

6. ECVET
   https://unsplash.com/photos/6qznV9_IK6k
   https://unsplash.com/photos/r9T0LZv8xWQ
   https://unsplash.com/photos/5EKw8Z7CgE4
   https://unsplash.com/photos/wOJXPl-P4-w

7. Skuteczne tworzenie partnerstw w projektach E+
   https://unsplash.com/photos/gUpbcU58B70
   https://unsplash.com/photos/cXY2LsD82zc